

САРСЫН – СР ГОСУДАРСТВЕННОЫН КҮНЭ

PDF Compressor Free Version

Эңсизлии

о Нам улуућун ханаыата о

Норуот күүхэ — көмүөл күүхэ!

1935 сүл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

2009 с.
Балајан ыйын

26

кунэ

Субуота

№ 118-119
(10254)

1996, 2005 сүлларга республика бастынг ханаыата

Нациялар кросста-2009

ЧЭБДИГИРИЭХХИН БАБАРАБЫН? СҮҮР!

«Сүүрүү — спорт тирээ, кини эт-хаан ёттуунэн сайдар, бунар-хатар, унаарыллар дыарыга, чөл олбоу тутунар сүол» диэн мээнээ эпштээр. Ол иин хассаас, күүн ахсын спорду, физкультуруны сэнгэрээчилэр, таптааччылар, көвүлээччилэр араад уйннаах марафоннары тэрийэн доньон-саргэни, эдэри-кырдьааны уулуссаларга, болуос-сагтарга танааран кросстарга кытнинараллаара угэсэ кубулуйда.

Бишиги улууспутугар сыллата кыттааччы сыйяа элбээн иһэр курдук. Ол курдук быйыл барыта 1090 кини кытнинна. Онтон 1025-е оскуола ўрэнээчилэрэ уонна устудьуоннаар. Кросска Нам селотун 4 оскуолатын, Үедэй, 1 Хомуустаах, Хатырык, Аппааны, Хамафатта оскуолаларын ўрэнээчилэр, Намнааыаа педколледж студеннара көхтөөхтүк кытнинилар. «Ленскэй нэнилийк» МТ бэрт айтайх тэрилтэлэрэ 65 кинини эрэ танаардьылар. Бу сүүрүүг улуус кинин үгүс тэрилтэлэрэ, улуус нэнилийктэрийн дваалталаара, кинилэр спордунан эрэ дыарынан спорту инструктордара сөнгөөх тэрийэр үлэни ызыпак-ка доньон танаарбатылар. Оюлор-

бут суюхтара буоллар олох да хобдоо тэрээнин буолуу ёбйт.

Кросска сүүрээччилэр «Ленагаз» дэвэтийн таытттан түнэн баран В.И. Ленин, П.А. Ойуунус-

кай, М. Аммосов уулуссаларынан сүүрэн кэлэн чаяылхай Максим болуоссатыгар фиништээтилэр.

Кросска эр дөнгө 1 Хомуустаахтан сылдьар Иван Охлопков бастаата, иккис Алик Спиридонов (НПК), үнүс эмий НПК студена Семен Варламов буоллудар. Дъяхталларга: 1 м-Анна Григорьева (НПК), 2 м- Наталья Попова (Хатырык), 3 м- Наталья Жиркова (НПК) ыллылар. Оюлорго: начальнай кылаастар

уерэнээччилэртэн Игорь Охлопков 1м, 2 м Айхал Местниковылан эрэллээхтик бастаатылар. Улахан кылаастарга: Алена Зубова (Граф Бизэрэгэ) уонна Артем Парников (НСШ №1) тэтимнээхтик сүрэн 1 мизстэни ыллылар.

Номинацияларга бастаабыттары билиннинэрдэххэ манынк: «Дэлз кэргэнинэн сүүрүүгэ» Хамафаттаттан сылдьар Местниковтар. «VIP» (салайааччылар белхөхтөрүгэ) ыччат отдельных салайааччыта Мария Савинова. «Саамайаа саастаах спорт ветерана» номинация ханаайынынан Ион Ионович Васильев (Модут) уонна Светлана Егоровна Винокурова (Хатырык) буоллудар. Кросс саараланар, түмүктэнэр сирдэрийгээр араа плакаттар ыяммыттар, булаахтар турнуруллубуттар. Кросска элбэх сүүрээччини кытнинилар: Нам 2 №-дээх орто оскуолатын ўрэнээччилэрийн, учууталларын уонна улуус ўрэчин управлениетын колективтара.

Кроссын үтүүлэлтэнэр сирдэрийгээр араас плакаттар ыяммыттар, булаахтар турнуруллубуттар. Кросска элбэх сүүрээччини кытнинилар: Нам 2 №-дээх орто оскуолатын ўрэнээччилэрийн, учууталларын уонна улуус ўрэчин управлениетын колективтара.

И. ИВАНОВ

ОдьКХ пресс-сулууспата биллэрээр

КЫНЫНГЫЛЫЫ ҮЛЭЛИЙЛЭРЭ САБАЛАННА

Бүгүн балајан ыйын 25 күнэ. Кыстык сафаланан коммуналыцкага үлэхамнаас үгэнэнин турар. Бүгүнгү туругунаан улуус котельнейдара бары 100% үлэлийлэр. 42 үрэх тэрэлтээ, 23 балына, 29 детсад, 210 олорор дын бары итиинэн хааччылыннылар. Холбонуу бодльоо сорох сирдэргэ арыйн тардылынна. Чоңунан оттуллааччылар бу ый 9 күнүгэр бары тутуллубуттара. Онтон гаа-хынан барааччылар балајан ыйын 15-18 күннээригэр эрдэлтэй бэлэмнэнэр, боджомтонуу уурагаа уолдьасптын көрдөрдө.

A. КОБЯКОВ,

ОдьКХ пресс-сулууспата салайааччыта

Хаартыскаа: ОдьКХ гаас ханаайыстыбатын кылаабынай специалина Зелехов В.С.

Күнүнгү кини кулбутунэн...

УЧУГЭЙ СИЭМЭ-ҮҮНҮҮ ТӨРДӨ

Билигин үгүс кини ханаайыстыба тэрийнэн оюурут айын, сибэки үүннэрэр. Онтон бу астар өлгөм үүнүүнү бизэрэллэрийр үчүгэй сиэмэ наада. Өлгөм үүнүү төрдүн, хааччыстыбалаах сиэмэлэри «Евдокия» ма-янын ханаайката Евдокия Степановна Гаврильева атылыыр. Киниттэн сиэмэ ылан элбах оюурут айын, сибэкини үүннэрээчи үгүс. Мин эмий куруук бу маңынтан сиэмэ ылабын. Бийыл киниттэн ылбыт сиэмэбүттээ 2-лии улахан секта сүбүөкүлэ, моркууп хомуйдум. Онон Евдокия Степановнаа ис сүрэхшиттэн махтанин туран үлэтигэр ёссө үрдүк ситиинини, доньон махтальянан уйдаран ўрэ-көте атылыырыг гар баарабын.

**Р.П. ЛЕОНТЬЕВА,
Никольской**

21/09/2009 14:29

Норуот күүхэ — көмүөл күүхэ!

1935 сүл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Хомуур - 2009

БЫЛДЬАҢЫКТААХ КЭМ КӨРДӨРҮҮЛЭРЭ

Улуус тыатын ханаайыстыбатын управлениетын ийитиннэриитинэн балајан ыйын 19 күнүнээби туругунаан 485 гектарга олордудуллубут хортуюоппуй 429 гаата хомуллубут. Ортолунаан 1 гааттан 104,9 центнер кэлбит. «Дылус-97», «Сүүрээн» уонна «Дыбыннатта» баанынай ханаайыстыбалара 100-тэн тахсалын центнери га ахыттан хомуйан бастынг көрдөрүүлэхтэр.

167 га оюурут ахаа үүннэрилийбиттгэн 66,1 га хомуллубут. Хомуур үлээг тэтимнээхтик барыаын ардахтаах силбик күннэр турнанн мэндэйдэббиттэр.

Сиилэс, сенаж, хортуюоппуй былаанаа улуус үрдүнэн толоруллубут. Онон быйыл 948 т сенаны онгордубут, 1144 т сенаж угуулунна, 4500 т хортуюоппуй үүннэрилийн. Ол ийиттэн «Тунал» ХЭТ 450 т сиилэхи, 1144 т сенаны бэлэмнээтэ.

Улуус үрдүнэн 1290 га бурдукка анаан сиэмэ ыньяллыбыта. Онтон 425 гектара списаниеяа ытыллубыт, 210 га сүөхү аһылыгын бэлэмнээнигээ көнөрүллүбүт. Онон 655 гектартан бурдук хомуллуюхтаа 108 гаата хомуллубут. Үүнүү намынах, 1 гектартан 6,2 цн эрэ. Үүнүү кэлиитинэн ааынан көрүүнэн бурдукка былааммыт 30%, оюурут аынгар былаан 70% эрэ толоруллуу курдуктар дизн специалистар сабаалыллар.

ОТТООНУН - 2009 БАСТЫНГАРБЫТ ХАЙААЛЛАР?

Быйыл оттоонууну улууспут үрдүнэн балайда хойутаан, наыллык сафалаабыпьт. Хата, бишиги дьолбуутугар дийхээ бэйтэ дуу, сайын барахсан үтүүтэ тосхойон, «солко долгун күөүүнэн...» долгуулдьуйан хойуу от алаас, кытыл, арын ахсын үгүөрүтүк өре ааньнан, эбийтин күн-дыхы да туран биэрэн уонна доньон-сэргээ да былдьааныктаах, мүччүргэннээх кэми куоттаран кэбиспэт туңугар турган үлэлээннэр кыстыгы кынайтарыыта суюх туоруур кыахтаныбыт.

Чопчулаан эттэххэ, оттоонуммут былаанын 113,6% толорон 39777 т оту чөкөтүнүүбүт. Иннээ гынан былырынгы көрдөрүүбүтүн 3131 тоннанан куонардыбыт. 2 Хомуустаахтан ураты нэнилийктэр оттоонун сорудаын ахаа толортотуулар.

От сафаланыгыгар республика тыатын ханаайыстыбатын министерствота улуустар, нэнилийктэр, ханаайыстыбалар икки ардыларыгар куоталааныны биллэрбитэ. Бу күннэргэ күрэхтэни тумүгэ танаарыллыахтаах, кыайылаахтар бынаарыллыахтаахтар. Онон улуус тыатын ханаайыстыбатын управлениета оттоонунга үрдүк ситиинилээх нэнилийктээри, бастынтан бастынг көрдөрүүлээх ханаайыстыбалары сүүмэрдээн түнэртээзэ. Олор истэригэр сайынгы сорудаы 126% толорбут Үедэй, 122%-наах Хатырык, 114%-ны ситиспит Көбөкөн нэнилийктэрэ ааттаннылар. Биирдийлээн ханаайыстыбалартан «Тунал» ХЭТ (Модут) уонна «Ымыайхтаах» б/х (Үедэй) түнэрлийнилэр. Онон кыайыны, үтүү аат бишиги бастынгнарбытыг гар тиксэн үөрүүбүт үрдээрэй динээ күүтүүбүн.

БИЭРЭПИС - 2010 БОЛДЬОХ КӨНӨРҮҮЛҮННЭ

Саха республикатын государственный статистикатын территориальны салаатаа ийитиннэрийтгэн, 2010 сүлгэ ытыллубахтаах Бүтүн Россиятааы нэнилийнээ биэрэпинэ 2013 сүлгэ көнөрүүлүннэ. Былааннаммыг бизэрэпини ыльтар кэмин сыарыртын туңунаан боп-пурууон Россия экономическая сайдыыга уонна үпкэ министрствуута көтөхпүттэрэ.

Биэрэпини ыльтар биллэн турар кырата суюх үбү-харчыны, орскуоту, тубүгү эрэйэр тэрээхин буолар. Онон дойдубут билингни кэмигэ финансовой кризис ыттарчытгарыллар олорор кэмигэр, кинини ыльтын экономика онто да суюх түрээкэй балааныннантын ессе уустуурдуон сөп дизн санааттаан танааран бу ийитиннэри көвүлээниммит огоонуллубутаа саарбаа суюх.

Кэлэр сүлгэ биэрэпинэ бэлэмнээнигэ үбүлээнни тохтогторго бишигэллийбыт. Онон былааннаммыг бары үлэлэри бу салы аас-пакка тохтогторго Ростат территориальнай органнарга сорудахтаа-быт. Бишиги улууспутугар биэрэпинэ бэлэмнээнигээн сибээстээн уулуссалар ааттарын, дыиэлэр нүөмэрдэрийн бэрээдэктээнигээ, ханаайыстыбанай кинигэлэри саанылаанынга нэнилийктэр дьа-халталаарынан, улуустаахаа статистика отдельнан, анаммыт 11 регистратордараанын элбэх үлэ ытылынна. Ол түмүгэр улууспут республикааа биир бастынг үлэлээннэн сыйналанна.

Төхө да биэрэпинэ болдьою көнөрүүллубутүн иинин сааныланыгаа ытыллублан испит үлэни тэтимин ытыкыбакка тиһээр тиэрдизхээ наада. Оччово 2013 сүлгэ ытыллубахтаах биэрэпини балай да бэлэмнээх көрсүөхпүт, чэпчэкитик, көдүүстээхтик ытылаахыт.

И. ИВАНОВ

Бурдук барахсаны өрө тутан «Барытыггар баылык-бурдук ас», «Аға баылык-бурдук анылык», «Бурдук баар буоллаяна, ырыда да баар буолую» эгинг диэн сөпкө да этэллэр ээ. Олорон кэлбит олохпүт этэрийнэн, дьон сири онгорууну баылыг Үзүүгэн буултуу үнэр буолуюд таан ахсааннара түргэнник элбээн барын.

Арай биир дойдулаахыт, устуоруя наукатын дуохтара, бэрэпийссэр, акадыгамык Ба-шарин Г.П. ону дъэнкэттик ёйдөөн, Саха сиригэр сирионгруу устуоруятын, бурдук үрдүк суюлтатын туһунан икките туюмнаах үлэтин суурбэ сыллаа-аьта бэчээттэппит эбит. Ити-лэри бэрт ахсааннаах киhi аах-тава буолуу дии саныбын. Бэй-эм тусупнан эттэхинэ, тутан да көрбетеүм.

Оттон Наммыт үтүөкәннээх кинитэ Кривошапкин Г.И. ити-ни дириңник анааран, Сироноһуутун мусуойун сүһөөр туроурда. Бу улахан маҳталла-ах. Мусуой үрдүк сүолтalamмы-та мэнэ буолбатах. Кини тутан-хабан көрдөйүнэ ордук чөмчекетүгөр тутар, оройугар тиэрдэр. Саха сиригэр бурдугу үүннэрии 357 сыллааьтын сара-ламмыт. Онтон биһиги улуусп-тугар сири тангаастааын, бурду-гу үүннэрии 200 сыла буолбут. Ону биһиги урут билбэт этибит. Дъэ, бу мусуойтан билиэхпит сиргэ, бурдукка сыйыаммытын, олорон көлбйт олохпүтун уонна кэлэр кэмгэ анаарыбытын, бурдук сүолтатын.

Сэрий иннинэ, эгэ сэрии са-
бана да, бурдук олох кырым-
чык этэ. Биңиги, оболор сайы-
лыктан (Бүлгүттээх, Ат Былдь-
аабыт) Намға киррээпитин
кытта буспут сэлизиңинэй кили-
эбин сыта муннубутугар саба-
биэрээрэй бу миннүйгэний оокко-
тун! Оччолорго Нам бэкээринэ-
тигэр ыйяаһына оройугар бата-
ры баттанан бэчээттэнэн баран,
бунарыллыбыт төгүрүк килиэп-
онгойуллара — бэрт кэмчитичи.
Бу килип бүтүн дэйз кининий
матарбакка бышынан үлээжил-
лэр күндү кэнии буолара. Кыр-
дьяаастар ахталларынан
Хатын Арыны аттакыларын бу-
улачыкалара баата курдук
көспөркөй уонна олус миннүй-
гэс буолара үнү.

Бурдук ас кырымчыгын, күндүтүн билбат ахан киңибин. Кураан сайыннар сәрии инниттән буолуталабыттар эбит. Мин сәрии иннинээби кыбын булчут эңэбин Күүлэйэп Уйбааны – Төскөйе уонна эбебин Огдооччайран кытта булчут үүчээндир кысташан турабын. Дъэ, ку обах соловойдук үескэбйт кэммээтэ. Магнай утас ньэнимиэн лэппиэскэтин иккитэ-хаста утэхэлээн сиэбиппите. Онон бүттүбүт. Куобах буспут этг остволга өрөхөлөнен турара да, салжамым көрө-көре саллард этим. Эйм кубоах этин ад тардарынан дойдуга киллэрдээнэ мөхөөччүккэ бәрт кыра бурдукту оютуун таһаарара. Эбэм онтон бәккэ кэччэйэн кубоах миинин сэлизидиир. Онтон, биллэрин курдук, сәрии сылларыгар ха-артысканан бәриллэр килишис нааха кыра буолан, бэс үөрэтэ аһылыктыммыпшыт. Кыра да сиэмэ үүммүтүн «сыпной пун» диэнгнэ туттараллара. Бааһынаң тохтубут куолаңы овзороруун хомуйтараллара. Сәрии кэнниттән да олох түргэнники көммөтөө.

КЭММӨТӨРӨ.

Сэрийн кэмигэр, сэрийн кэннигэр дааын бурдугуүннэригтэй улахан қынамны уурууллара. «Боломуочунай» дийн киши ыгара-туурэрэ, аяныгтан харыс-таан баанынаны эргийэх ханаабаа онгоцуута, хаар тилтэрэр синт-тэрийн огорон туроуоруу, балбаах киллэрийтэ энгин. Арай улэнит илии өрүү тийбэт этэ. Холку-оска ону юволовар арыйда бүөлэ-обжигтараа.

эббиттэрэ. Мин иннинээбүй уонна биниги көлүөнэ оюлоро (уолаттар) бэхис, алтыс, бэkkэ гыннаар сэтгэтийн кылаас кэнниттэн үлэндийн буолбуштуулж, Мин аччыгыйн убай-ын Хаампийн бэхис кэнниттэн, оскуолатын быраан тургуудаа үзэхийн буолбута. Ичигэс кэмнэгэ, үерэйм кэнниттэн сийж тургуудаа руутугар, балбаах тийнитигээр көмөлөхүүннэрээр этээ. Көлөхүүн

кытаанаңа

Тыраахтарысыпты Сивцев И.А.-Насабылла, малатылсык-Левин Л.Л. Тыраахтарбытын тимир онох оттуллар балаакка **Sion** ран хоннорбут. Улахан-ных тымның дауына малатылық-каны эрийэн уләлэтэр көттөн бирийиэн еримизен тулуйбат, быстар. Ону салгыыр кэмнэ (бары ово дьоннор) ирээри охторсо ооннууубут. Ас дэлэй: сяалаах эт, лэппискэн инигъыларынан силигин. Ол онунгар мөлтөх таңгастаа ов болор сирой онохтоо тымныны дыиэвэ хоносылдар буолан буорайбышты

сирдэрэ туоланнар бэрэссэдээтэлбит Кайгородов В.П. этиити-нэн (агроном Михайлов О.С.) сорох ыаллар тэлгэхэлэригэр суекээхин эмий буюлта.

Ити күнүн хойтаан да буллар, мэлдэх хомсомуул сэхээрэтээринэн ильдээ сылдьаарыгынара, бэрэсдээтэлбиттэн наахаа көрдөнөн «хойтуутын» уонна доруобуйдаан син биширьылаахтара суюба» дии-дии куоракка мэхэнисээссий эчуулус-сатыгар ыыптыга. Учбуулуссаадаа биир дойдулаахтарым Суздалов П.П. Дириектээринэн, Охлопков П.А. маастарынан улэлийилэрээ

Улувсха сиринэн дъарыктаны 200 салын көрсө

БУРДУК БАРАХСАН

Кинилэрүүтүөлэринэнд
учуулусаа курсаана буол-
бутум. Дэссе практикабар
терөөбүт Искраратыгара
пресс-барабаанынан ходунаа
онохуутугар үлэлээммин чамнаас аахсы-
бытуум.

бытым.
1959 сүллә-
ах күнүн тах-
сан С-4 хамба-
а йынына
Марков А. К.,
Сивцев Г. А.
уюнна Корякин
П. Ф. кытта
бурдук хомуй-
бутум. Сылын
өйдөөбөлгүн,
Тетерина Р.И.
уопукка анаар
буолоо. Көччү
бааһынатыгар
сэлизинэй си-

ран истэхпитинэ Үлдьaa Laа-
нарабыс биир «Якутянка»
ыныллыбыт баанынатын
көрдөрдө. Үүнүүтэ хойуу, куолаа толору, сыйыннаах үзэх-
никкэ көрдөрбүт: «аччыгыйа
уон биирдии цн кэлэр» дизбит-
тэр. Үердүүт. Кэлин хомуйга
кэлбиппил ньирэй, борооску
бөө. Ньирэй көрөөччу кыыс
сылдьарын мөхпүпүтүгээр кы-
ыспыт хата: «Биһиги ньирэй-
дэрбитетин мэлдви манна аялан
мэччитбэйт ээ» дизннээх. Үта-
абатыбыт эрэ! Оо, агрономнага
теһэ эрэ кынылаах, санаараа-
быллаах буолла! Кэлин исти-
биппил Намтан 2 киинин бааны-
на харабылынан кэпсэтэн анаа-
быттар (билэр дьоммут эбит).
Олох да акка үөрүйэв суюхтар.
Аттарын үчүгэйдик оттоон аноп-
пакка кыыл ыыпыгыттар, дэнгиз-
тэн сатын кэрийн көрбүтэ бу-
олан бааран кэлин олох тохтоо-
буттар. Сэрии сафана баанына
харабыла баанынатын сэлбий-
эрэг (абырахтыырга) анаан тэл-
лиэгэлээх аттаах уонна дъаба-
раа сохсо онгорон сохсоллуур,
ики харанганды ыпсара сылдь-
ара.

Эмээ арай биирдэ дийрбэр тийнэбин. Бөтүнгэ биир төгүрүччү ойуурдаах (микроклимат) баанынаа сэлиэнинэй кихи хараа халтарыйар гына бэkkэ да сахааран турарын бүтэхникээ ыстасан, туспа уурдаран эбии төлөбүрбүтгээр ыльшахыт дизайн хааныныбыт. Бүтэн икки хонон баран кэлбигшил буоруун көрө ыстар. Дьэ, итиинк! Сыл түмгэргүү күттүүннээх, былааннаах үүнүүнү ылбатылар дизайн баран хайдах эрэ кини үүннэрбэтэвн курдук, агроном аата суруллар. Бу агроном эрэ бурууя дуо? Бу барыбыт буруй-бут!

Бурдукка сыньяннаах кэм-
мэр агрономнарынан Якименко
Н.И., Убугунов К.П., Михайлов
О.С., Захаров И.Д., Романова
А.М., Евсеев С.С., Еремеев И.Л.
үлэлэлзэббиттэрэ. Дэссэ Дмитрий
диэн баара. Онтон бииргэ үлэ-
лзэббит хамбаныяар дотоотто-
рум: Марков А.К., Сивцев П.А.,
Корякин П.Ф., Сивцев Н.Н., Ни-
колаев И.И., Уваровской В.П.,
Романов А.П., Семенов Г.И., Ки-
риллин Н.Н., Федоров С.И., Гав-
рильев С.Н., Лукин В.Е.

Бийрдээ Тумарчараа тутуллуу
бут овоо үлэ-сынныалан лааырын
нахаа хайтынларын (ханыаттар танаарын бөө) ишин
көрө киирбитим. Дъэ, дөвөр, ос-
туулга арылаах кэлиэп тобох-
торо ынылла сыйлаллар, овогор
килиэбинэн сэриилэн сыйль-
аллар. Дъэ, буолар да эбит! Ити-
ни көрөн аччык овоо сааспын са-
наан хараанынным ээ. Онтон
элбэхтэн бири этиим: 1947
сынлаах сайнин оворуокка үзлээчилэри аhanшттарын ишин
ahатар сиргэ «Ойбос» арыыга

окко күүспүнэн киристим. Аспыт сураты кытта айыйбыт эбийс бурдугуттан оногуллар лэшиэскэ, бэлэскин күнү бына анынан үрэ сылдьар, ол да нуорма, күннээвигин биирэд сиэн баран ангардас суратынан сылдьяахын сл. Лэшиэскэ, кили-эп бытарыйбытын остуултанытыскар сотон түхэрэн түргэн үлүгэрдик аяахпытыг гар хантас гыннаарар кэм этэ буоллаха, ач-

Чык оюо сааспыйт.
Бээ, овогорго бу тыын суол-
талаах ас устууоруятын, суол-
татын тобо сите ёйдөппөттөр?
Ону хата бу сирбите мусуойа
ёйдөтүүн сеп эбит. Оскуола
овогорун сырытыннаары тэ-
рийдэххэ үтүү дьон буолалла-
рыгар тунаалаах буолсу. Сир-
учугэй тангаастааныны, үүнүү
үчүгэй көрүүнүн-харайыны
эрэйллэр. Оо, амтанын, ингэм-
тизтин сүтэрбит кэмчи бурдук
килиэбин оннугар бэйэбит ту-
тан-хабан үүннэрбит сэлиэн-
нэйбит бурдугунан күссүпрак-
ка килиэл, лээпизскэ, аладды,
хааын, саламаат онгостон сиэбит
кини баар ини! Оччою чиргэл
эттээх-сийинээх, барыны қайт-
ар дьон буолуу этибит! Мусуойу
тэрийбитеттэргэ сугуруйэбин!

(сорохтор атынан тиэллэн дьи-элэриттэн сылдъяллар).

Түеरт үзэлэннээхтэр: Сив-
цев Г.А.-Кынычаан, Иванов
С.П.-Макы, Терентьев Н.С.-Буч-
чуу уонна мин үлүйүмээри
бэйз-бэйзит сылааңынан ыга-
систыңан сытааччыбыт да на-
хаа тонгон, тахсан тыраахтар ба-
лааккатаан тимир оновун отго-
отто сыраллан олорон эрэн нук-
туурбут. Аны нахаа тонгор
буоламмы испил ыалдьян со-
рдоон таңырдья сыйбытыры-
быт, сөтөл аахсылыбат. Иккиси
кирпиччэни эмп курдук илдээ-
сылдьян ититэн баран сиспите-
гэр уурунааччыбыт-син
көмөлөнөр курдук. Ити доюут-
торбуттан билигин ким да суух,
олох да олорботохторо, көр ми-
игиттэн балыс этилэр. Онтон
мин или сырлы охсуутугар-
тына ыарынах буолтум.

Билигин итинэ сылдыбыт дъяnton Сивцев Наум Наумович эрэ бини баарбыг. Сивцев Н.Н. бэрдин-бэрт билигин дааны улууңугар бурдугу үүнэрийн тирэх ханаайстыбатын салай-ар. Кини Саха АССР утуулээх агронома Еремеев Илья Лазаревичтын сир огоноуутугар дьанынан үзлээннэр элбэх сананы киллэрбиттэрэ (сир огонон-ута улахан дъүккүөрү эрэйэр, дэлжээ aan дойдуй сайдыйтыг гартуулаах буолоо дуо). Наум Наумович РСФСР утуулээх рационализатора, сир огоноуутун үзлээриттэн ордук тоноюлоон бурдук эгэлгэ үлэтин чэпчэтнигэ дъанысыгта.

1952 сыллаахха тымныйсан ыарысыга халтарыны кэнниттэн, эмтэнэ-эмтэнэ ыны, хомуур үлэтигэр син сылдьытаабытим. Тыраахтардар, хамбаайыннаар кэлитетээбитетэрэ. Бини, сэгэ үөрэммэтэх уолаттар итилэрийн баанылаан үлэлийхэптийн олус баарыгыптыг (ол кэлин баарыбытыхар ситишиллибите). 1958 сыллаацыг өлгөм үүнүүгэ Охлопков Е.А. ЗИС-5 массыннатыг гар куруусчутунаан тубэспитим. Дъэ, сороюор түүнэрийн кытта сиэмэ таанынтаа. Уурагар

PDF Compressor Free Version

Понедельник, 28 сентября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00,
00.30 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20, 04.30 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 «Обручальное кольцо»
16.10 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Пусть говорят
19.10 Т/с «След»
20.00 Жди меня
21.00 Время
21.30 Т/с «Я вернусь»
22.30 Д/ф «Прерванный полет Гарри Пауэрса»
23.30 Познер
00.50 Ударная сила
01.40 Х/ф «Ящер»
03.00 Х/ф «Код убийства: Охота на киллера»

Вторник, 29 сентября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00,
23.40 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 «Обручальное кольцо»
16.10 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Пусть говорят
19.10 Т/с «След»
20.00 Участок
21.00 Время
21.30 Т/с «Я вернусь»
22.30 Д/ф «Прерванный полет Гарри Пауэрса»
00.00 Гении и злодеи
00.30 Х/ф «Час расплаты»
02.40 Х/ф «Джеймс Паттерсон: Дневник Сьюзаны для Николаса»
04.10 Д/ф «Самые опасные вулканы в мире»

Среда, 30 сентября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00,
23.40 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 «Обручальное кольцо»
16.10 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Пусть говорят
19.10 Т/с «След»
20.00 Участок
21.00 Время
21.30 Т/с «Я вернусь»
22.30 Д/ф «Бабий бунт»
00.00 «Никогда не сдавайся»
02.00 Х/ф «Шесть демонов Эмили Роуз»
04.00 Д/ф «Самые опасные ураганы в мире»

Четверг, 1 октября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00,
23.40 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 «Обручальное кольцо»
16.10 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Пусть говорят
19.10 Т/с «След»
20.00 Участок
21.00 Время
21.30 Т/с «Я вернусь»
22.30 Д/ф «Прерванный полет Гарри Пауэрса»
00.00 Гении и злодеи
00.30 Х/ф «Час расплаты»
02.40 Х/ф «Джеймс Паттерсон: Дневник Сьюзаны для Николаса»
04.10 Д/ф «Самые опасные вулканы в мире»

Пятница, 2 октября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00
Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20, 04.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 «Обручальное кольцо»
16.10 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Пусть говорят
19.10 Т/с «След»

Суббота, 3 октября
11.20 Автоспорт.
12.45, 15.00, 19.45, 22.50,
06.40 Вести-спорт
13.00 Зарядка с чемпионом
13.10 Мультфильм
13.45 Мастер спорта
14.00 Летопись спорта
14.30 Путь Дракона
15.10 Вести-спорт.
15.20 Футбол.
17.15, 07.45 Волейбол. Чемпионат Европы. Женщины.
19.10 Летний биатлон.
20.05 Стендовая стрельба.
20.50 Футбол. Премьер-лига.
23.00 Футбол. Премьер-лига.
01.00 Хоккей по понедельникам. КХЛ.
04.15 Неделя спорта
05.15 Футбол.
07.25 Рыбалка с Радзишевским
09.15 Велоспорт.
10.05 Хоккей. КХЛ.

Вторник, 29 сентября
12.00 Страна спортивная
12.30 Рыбалка с Радзишевским
12.45, 15.00, 17.40, 22.40,
06.50 Вести-спорт
13.00 Зарядка с чемпионом
13.10 Мультфильм
13.45 Мастер спорта
14.00, 22.50 Неделя спорта
15.15 Футбол. Чемпионат мира. Юноши до 20 лет.
17.10 Летопись спорта
17.55 Хоккей. КХЛ.
20.15 Скоростной участок
20.45 Стендовая стрельба.
21.35, 02.50 Футбол России
23.55 Футбол.
01.55 Футбол.
02.30 Вести-Спорт
03.55 Волейбол.
05.45 Вечер боев М-1.
07.05 Футбол. Чемпионат мира. Юноши до 20 лет.
09.05 Хоккей. КХЛ.

Среда, 30 сентября
10.35 Хоккей. КХЛ.
12.45, 15.00, 19.25, 23.25,
03.45, 06.45 Вести-спорт
13.00 Зарядка с чемпионом
13.10 Мультфильм
13.45 Мастер спорта
14.00 Скоростной участок
14.30 Точка отрыва
15.15 Футбол.
17.15 Хоккей. КХЛ.
19.35 Волейбол. Чемпионат Европы. Женщины.
21.30, 08.55 Бадминтон. Кубок мира.
23.35 Рыбалка с Радзишевским
23.50, 06.10 Футбол России.

Среда, 30 сентября
20.00 Поле чудес
21.00 Время
21.20 «Любовь-морковь - 2»
23.00 «Вспомни, что будет»
23.50 «Чужой против хищников»
03.30 «Салют на милиции»
03.40 Т/с «Вернуться к вам»

Суббота, 3 октября
05.20, 06.10 X/ф «Ботанический сад»
06.00, 10.00, 12.00 Новости
07.20 Играй, гармонь любимая!
08.00 Мультфильм
08.50 Умницы и умники
09.40 Слово пастыря
10.10 Смак
10.50 Д/ф «Встречайте - Челентано!»
12.10 X/ф «Карнавал»
15.00 Д/ф «Карнавал судьбы Ирины Муравьевой»
16.00 Ералаш
16.30 «Особенности национальной охоты в зимний период»
17.50 Кто хочет стать миллионером?
18.50, 21.15 Ледниковый период
21.00 Время
22.20 Проекторперисхилтон
23.00 Т/с «Остаться в живых»
23.50 «Секретные материалы»
02.00 «Потопить «Бисмарк»
03.30 Т/с «Вернуться к вам»
04.30 «Ланды на свободе»
05.30 Детективы

Воскресенье, 5 октября
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 X/ф «Сыщик петербургской полиции»
07.50 Служу Отчизне!
08.20 Мультфильм
09.10 Здоровье
10.10 Непутевые заметки
10.30 Пока все дома
11.20 Фазенда
12.10 Д/ф «Борис Черток. Выстрел во Вселенную»
13.10 «Прости, если сможешь»
14.00 «Деньги для дочери»
15.30 «Купить бессмертие»
16.20 Д/ф «Анастасия Заворотнюк. В поисках любви»
17.20 Большие гонки
18.50, 22.00 Достояние республики
21.00 Время
23.00 Южное Бутово
23.50 Футбол. Чемпионат России. XXIV тур. «Локомотив» - «Рубин»
01.50 X/ф «Рубин»
04.00 Т/с «Звездные врата»
04.00 Т/с «Вернуться к вам»

Пятница, 2 октября
11.20 Автоспорт.
12.45, 15.00, 19.45, 22.50,
06.40 Вести-спорт
13.00 Зарядка с чемпионом
13.10 Мультфильм
13.45 Мастер спорта
14.00 Футбол России
15.15 Футбол.
17.10 Автоспорт.
19.55 Путь Дракона
20.25, 08.45 Волейбол.
22.20 Гран-при с Алексеем Поповым
23.00 Бадминтон.
00.50 Летние игры экстремальных видов спорта «Адреналин Геймз»
01.25 Волейбол. Чемпионат Европы. Женщины.
03.15 Вести-Спорт
03.25 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России.
05.35 Хоккей России
06.50 Футбол.

Суббота, 3 октября
10.50 Хоккей. КХЛ.
13.00, 14.35, 19.10, 22.40,
03.10, 07.35 Вести-спорт
13.15 Волейбол. Чемпионат Европы. Женщины.
14.45, 03.30 Вести-спорт.
14.55 Автоспорт. «Формула - 1». Гран-при Японии.
16.10 Будь здоров!
16.40 Летопись спорта
17.10 Футбол.
19.20 Футбол.
19.50 Профессиональный бокс. Вахтанг Дарчинян (Австралия) против Кристиана Михареса (Мексика).
20.55 Мини-футбол.
22.55 Хоккей. КХЛ.
01.15 Волейбол.
03.35, 09.35 Волейбол.
05.35 Футбол. Чемпионат Италии. «Интер» - «Удинезе»
07.45 Мини-футбол.

Воскресенье, 4 октября
10.50 Хоккей. КХЛ.
20.15, 06.05 Точка отрыва
20.40 Футбол.
22.55 Волейбол.
00.50 Скоростной участок
01.25 Хоккей. КХЛ.
04.05 Футбол.
08.45 Бадминтон.

Пятница, 2 октября
10.35 Хоккей. КХЛ.
12.45, 15.00, 19.25, 23.25,
03.45, 06.45 Вести-спорт
13.00 Зарядка с чемпионом
13.10 Мультфильм
13.45 Мастер спорта
14.00 Скоростной участок
14.30 Точка отрыва
15.15 Футбол.
17.15 Хоккей. КХЛ.
19.35 Волейбол. Чемпионат Европы. Женщины.
21.15 Волейбол. Чемпионат Европы. Женщины.
22.25 Футбол. Премьер-лига.
00.25 Футбол. Премьер-лига.
02.25 Профессиональный бокс. Энцо Макаринелли (Великобритания) против Ола Афонаби (Великобритания).
03.55 Волейбол.
05.45 Футбол.
07.55 Автоспорт.

Понедельник, 28 сентября

05.00 Доброе утро, Россия!
09.05 Д/ф «Спартак Мишурин. Умеющий летать»
10.00 Т/с «Гонка за счастьем»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.20, 17.25 Вести-Московская область
11.50 Т/с «Каменская»
13.40, 17.50 Дежурная часть
14.40 Т/с «Улицы разбитых фонарей»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.30 Вести-Москва
20.50 Спокойной ночи, малыши!

21.00 Юрмала-2009
22.55 Х/ф «Бумажный солдат»
01.15 Х/ф «Ловец снов»

Суббота, 3 октября
05.05 Х/ф «Приказано взять живым»
06.45 Вся Россия
06.55 Сельский час

07.25 Диалоги о животных
08.00, 11.00, 14.00 Вести
08.10, 11.10 Вести-Московская область
08.20 Военная программа
08.45 Субботник
09.25 Мультфильм
09.35 Х/ф «На златом крыльце сидели...»
11.20 Национальный интерес
12.20 Комната смеха
13.15 Сенат

14.20 Вести-Москва
14.30 Х/ф «Девять дней до весны»
16.20 Ты и я
17.20 Субботний вечер
19.20, 20.40 «Своя правда»
20.00 Вести в субботу
00.05 Х/ф «Сотовый»
02.00 Х/ф «Полицейская академия - 4»

Четверг, 1 октября
05.00 Доброе утро, Россия!
09.05 Д/ф «Гений русского дзюдо. Спорт и разведка»
10.00 Т/с «Гонка за счастьем»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.20, 17.25 Вести-Московская область
11.50 Т/с «Каменская»
13.40, 17.50 Дежурная часть
14.40 Т/с «Улицы разбитых фонарей»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.30 Вести-Москва
20.50 Спокойной ночи, малыши!

21.00 Т/с «Золото скрипов»
22.50 Д/ф «Наедине со всей страной. Юрий Левитан»
23.45 Вести+
00.05 Х/ф «Семь дней после убийства»
01.55 Горячая десятка

Четверг, 1 октября
05.00 Доброе утро, Россия!
09.05 Д/ф «Гений русского дзюдо. Спорт и разведка»
10.00 Т/с «Гонка за счастьем»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.20, 17.25 Вести-Московская область
11.50 Т/с «Каменская»
13.40, 17.50 Дежурная часть
14.40 Т/с «Улицы разбитых фонарей»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партнеры»
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть»
20.30 Вести-Москва
20.50 Спокойной ночи, малыши!

21.00 Т/с «Золото скрипов»
22.50 Д/ф «Русский характер. Александр Михайлов»
23.45 Вести+
00.05 Х/ф «Помутнение»

Пятница, 2 октября
05.00 Доброе утро, Россия!
09.05 Мусульмане
09.15 Мой серебряный шар
10.10 Т/с «Гонка за счастьем»
23.45 Вести+
00.05 Х/ф «Чрезмерное насилие»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.20, 17.25 Вести-

Среда, 30 сентября

05.00 Доброе утро, Россия!
09.05 Д/ф «Спартак Мишурин. Умеющий летать»
10.00 Т/с «Гонка за счастьем»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.20, 17.25 Вести-Московская область
11.50 Т/с «Каменская»
13.40, 17.50 Дежурная часть
14.40 Т/с «Улицы разбитых фонарей»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «К

